

Bud'te trpěliví!

3. adventní neděle 15. 12. 2013

I. Čtení: Iz 11,1-10

Hlavní čtení: Jk 5,7-10

Milí bratři, milé sestry,

našemu Jeremiášovi teď vypadávají mléčné zuby. Když jsem mu vytrhl první zub, mladší Martin strašně záviděl. Neustále měl ruku v puse, snažil se kývat si zuby a říkal: *Mně se taky vyklají, já si taky potřebuju vytrhnout zub. / Ne, ty na to máš ještě čas*, vysvětlovali jsme mu, *dětem ve čtyřech letech ještě zuby nepadají. Počkej, až budeš mít šest let, pak ti taky budeme trhat zuby*. Děti jsou velmi netrpělivá stvoření. Všechno by chtěli hned – nakonec i takové věci, které zrovna nejsou příjemné. Však velmi často z jejich úst slyšíme: *Ale já to chci hned teď!* – ať už jde o novou hračku, nebo třeba jen o čokoládu. A my, starší, je odmalička učíme trpělivosti. Vybízíme je k čekání. Jak já sám jsem nesnášel větu: *Kdo si počká, ten se dočká!*

Ale je to s námi dospělými lepší? Umíme to my sami? Umíme na něco čekat? Jsme my lidé trpěliví?

Kdybychom nějak měli charakterizovat naši dobu, pak ji můžeme pojmenovat „dobou netrpělivou“. A dnešní společnost můžeme nazvat „společností netrpělivosti“. Vidět je to především na vzrůstající zadluženosti obyvatel. Lidé chtějí mít, vlastnit každou novinku, která se objeví na trhu – ať už nový mobil, nebo počítač, nebo televizi. Někdy se lidé zadluží z nutnosti: Rodina musí někde bydlet, a tak si vezmou hypotéku na dům. Ale často to nejsou nutné věci, kvůli kterým jsou lidé ochotni se zadlužit. Ale chtějí je mít, vlastnit, užívat, chlubit se jimi. Nechtějí čekat, až si na danou věc našetří. Čekání je ztráta času...

V tomto směru mě oslovila slova církevního otce Marka Minucia Felixe z 2. století: *Že se o většině z nás říká „chud'asové“, to nám není hanbou, ale slávou: neboť v blahobytu duch slábne a skromností sílí. A pak, jak může být chudým ten, kdo necítí potřeb, nehltá cizí, ale je bohatý svým Bohem? Chudým je spíše ten, kdo sice mnoho má, ale po více ještě touží. Kdybychom pokládali majetek za věc prospěšnou, mohli bychom o něj žádat Boha. Ten, který jej má celý, by nám nějakou jeho část určitě mohl poskytnout. Ale my chceme pozemskými statky pohrdat, a ne je získávat, my toužíme raději po bezúhonnosti, žádáme si trpělivost a raději chceme být dobrými, a ne marnotratnými.*

Ale nakupování a vlastnění na dluh – to je pouze jeden příklad z mnoha, kde se dnes ukazuje lidská netrpělivost. Projevuje se třeba také v učení, ve studiu. Komu se dnes chce učit, vzdělávat se? Kdo dnes opravdu stojí o to, aby něco věděl a uměl? Nejde většině lidí jen o co nejsnadnější přístup k výučnému listu, k maturitnímu vysvědčení, k vysokoškolskému diplomu? Dřív musel být člověk z dobré rodiny (ať už šlechtické, nebo komunistické), aby vystudoval, co chtěl. Dnes musí mít člověk peníze, aby měl titul bez patřičného vzdělání. A takové studium má dnes vzrůstající tendenci. Stačí mít peníze a jít na správnou školu – a hned je člověk „študovaný“! Koupit si titul lze totiž pomalu stejně jednoduše jako koupit si auto.

Ale pojďme do duchovních oblastí života. Nejsme trpěliví ani v nemoci. Kdykoli onemocníme, rádi bychom byli uzdraveni hned teď, ze dne na den, včera bylo pozdě. A toto někdy vyžadujeme po doktorech. Anebo po Pánu Bohu. Proto jsou dnes v kurzu všelijací šarlatáni, nebo také křesťanské kruhy, kde se uzdravuje na počkání. Že by Bůh snad někdy chtěl, abychom nemoc protrpěli, abychom se skrze nepříjemné věci učili trpělivosti a stali se tak díky tomu silnějšími, zbožnějšími, odolnějšími – to dnes nepřipadá v úvahu. Jistěže je dobré modlit se za uzdravení lidí! Ale když se to nelepší, možná tím Pán Bůh něco sleduje...

A stejné je to s umíráním. Dobrá smrt – tím se dnes myslí rychlá, bezbolestná smrt, nejlépe ve spánku. A přitom ještě ve středověku takovou smrt považovali za tu nejhorší možnou. Proč? Že by snad lidé ve středověku byli takoví kruťasové? Ne. Protože člověk, který umíral pomalu a delší dobu, měl možnost připravit se pořádně na setkání s Bohem. Naproti tomu člověk, který umřel rychle, o tento dar přišel.

Ano, naše společnost, do které také my patříme, vykazuje mnohé znaky netrpělivosti. Všechno by chtěla hned, na nic nechce čekat.

Proto nás Písmo tak často vybízí právě k trpělivosti. A především nám ukládá, abychom se podobali Bohu. A Bůh je trpělivý. Ve Starém zákoně se o Hospodinu praví, že má dlouhý nos. Opravdu – to si nevymýšlím. Třeba u proroka Joele: *Roztrhněte svá srdce, ne oděv, navraťte se k Hospodinu, svému Bohu, neboť je milostivý a plný slitování, shovívavý a nejvyšší milosrdný. Jímá ho lítost nad každým zlem.* (Jl 2,13) Ta Boží shovívavost, trpělivost – to je doslova ten Boží dlouhý nos. Tak jako býk, když zuří a chystá se k útoku, divoce odfrkuje z nozder. I Hospodin také někdy zuří nad svým lidem. Ale přitom ten svůj nos natahuje do co největší vzdálenosti, aby oddálil od sebe svůj hněv. Pinocchio měl dlouhý nos, protože lhal. Hospodin má dlouhý nos, protože se na nás nechce hněvat. Bůh je tedy trpělivý, má s námi lidmi trpělivost.

A o Boží trpělivosti s hříšným světem jsme mluvili na prvních rorátech. Apoštol Petr říká: *Pán neotálí splnit svá zaslíbení, jak si to někteří vykládají, nýbrž má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání.* (2Pe 3:9 CEP)

Pán Bůh už by klidně mohl ukončit běh tohoto světa, mohl by nyní přijít soudit svět a dát tak průchod svému hněvu. Vždyť se podívejme kolem sebe i do našeho nitra: Bůh má miliony důvodů ukončit tento věk, tento svět. Ale on to tak nechce. Má s námi trpělivost. A čeká, až se co nejvíce lidí obrátí k němu a změni svůj život k obrazu Božímu.

Ale ve slově trpělivost nejde jen o umění čekat, počkat si na správnou příležitost. My v něm správně slyšíme slova „trpět“ a „utrpení“. Trpělivost totiž vždycky souvisí s utrpením, s trpěním. Ten, kdo je trpělivý, nějakým způsobem trpí. A to Bůh prožil ve svém Synu Ježíši. Přišel na tento svět, aby jej od základů změnil, aby nás zachránil. Bůh mohl svět už dávno zničit. Ale on na místo toho přišel a trpěl. Bůh s námi tedy má trpělivost. A nejhluběji tu svou trpělivost k lidskému pokolení projevil ve svém dobrovolném utrpení na kříži. Kříž a na něm pověšený Ježíš – to je vrcholný projev Boží trpělivosti vůči nám všem.

Vždyť ne nadarmo je úplně první charakteristikou lásky právě trpělivost. *Láska je trpělivá*, říká apoštol Pavel v 1. listu Korintským. A nemyslel tím lásku mezi mužem a ženou, ale hlavně Boží lásku k člověku, kterou pak má člověk zkoušet projevovat zase druhým lidem. *Láska je tedy především a za prvé trpělivá*. A k tomu ještě připočtíme, že trpělivost je jmenována mezi ovocem Ducha svatého v listu Galatským. Trpělivost je tedy darem Ducha Božího. S trpělivostí jsme se nenarodili, ale můžeme o ni prosit a Bůh nám rád daruje.

V našem dnešním oddíle mluví Jakub o trpělivosti k lidem. Vybízí křesťany, aby byli trpěliví. A to trpěliví zvláště vůči sobě navzájem a vůbec vůči svým bližním. *Bud'te tedy trpěliví, bratří, až do příchodu Páně. A nestěžujte si jeden na druhého, bratří, abyste nebyli odsouzeni. Hle, soudce stojí přede dveřmi!*

Obecně platí, že trpělivost máme hlavně s těmi, které máme přirozeně rádi, které milujeme. Třeba s dětmi, s vnoučaty. Odpustit jim kdejakou levárnu a klukovinu - to nám nečiní potíže. A moc sil nám neubere doufat, že se polepší, a že z toho telecího věku nakonec vyrostou. Však si na to rádi počkáme. A sneseme třeba i různé potíže s tím spojené, protože je bezmezně milujeme.

Ale méně trpělivosti už máme s těmi, kteří našemu srdci nejsou tak blízko. Můžeme vedle sebe žít celý život, můžeme chodit do jednoho kostela, pracovat v jedné práci bok po boku – ale přesto k sobě máme daleko, nejsme si sympatičtí, lidsky si nerozumíme. S takovými lidmi často trpěliví nejsme. A co teprve když nám někdo takový ublíží, když se s námi pohádá, když se nás dotkne, když nás zradí? Dokážeme to strpět? Umíme mít s takovým člověkem trpělivost? Snést urážku, snést ublížení? Umíme pro bližního něco protřpět? Anebo se za něj dokonce modlit, žehnat mu, přát mu dobré –jak to radí Ježíš v Kázání na hoře? A při tom všem nevracet ránu ránou, pomluvu pomluvou, urážku urážkou, zradu zradou?

Někdo by možná o sobě řekl, že je trpělivý – že si počká na vhodnou příležitost a splatí tu ránu i s úroky. Vždyť kdo se směje naposled, ten se směje nejlépe! Ale to pak není trpělivost, ke které nás Písmo vybízí. Trpělivost, jak jsme viděli u Ježíše, má svou pravou hloubku právě v umění trpět pro bližního.

A není to nakonec projev slabosti? Nedáváme tím najevo, že se neumíme sami o sebe postarat, že nemáme dostatečně ostré lokty, abychom si vydobyli své místo pod Sluncem? Ne! Trpět pro bližního, nevracet ránu ránou – to je výsada křesťanů, to je privilegium těch, kteří se odhodlali následovat Pána Ježíše. To je božská ctnost nad jiné! Tento luxus si můžeme my křesťané dovolit, protože Pán Ježíš je blízko, že hodlá brzy přijít. A že on sám, ten Soudce světa, nastolí pořádek.

Milí bratři, milé sestry, snažme se - nejen v adventu - ve jménu milostivého Krista oddalovat od sebe hněv, žádání nápravy, bojovat za svá práva. Když nám někdo ubližuje, když se na nás někdo vytahuje, když nám někdo škodí – mějme s ním trpělivost. Lidem kolem nás se to bude jevit jako slabost. Ale my naopak víme, že to je síla a ctnost těch, kteří svůj život vydali Kristu. Samozřejmě budeme u toho trpět. To je jasné. A samozřejmě se tímto způsobem nedomůžeme práva a narovnáni a rehabilitace. To je zřejmé. Ale Bůh to všechno vidí. A on brzy přijde a sám zjedná pořádek. On se nás zastane. A nás pochválí, že jsme žili po vzoru Pána Ježíše.

Bud'te tedy trpěliví, bratří, až do příchodu Páně. A nestěžujte si jeden na druhého, bratří, abyste nebyli odsouzeni. Hle, soudce stojí přede dveřmi!

Modleme se: Pane Ježíši, měj s námi hříšnými trpělivost. A také nám daruj tu tvou trpělivost. Uč nás trpělivosti s druhými lidmi. Dej nám sílu snést kvůli druhým lidem i něco zlého. Bez tvého působení my lidé nikdy trpěliví nebudeme. Amen.